

تصدیق دیجیتال کلید عمومی برای احراز اصالت کاربر و برقراری کلید جلسه برای ارتباطات شبکه‌ای امن

امیرحسین رحیمی^۱

^۱ کارشناس ارشد رمز و مربی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، گروه ریاضی، قم
amir.rahimi361@gmail.com

چکیده

تصدیق دیجیتال کلید عمومی به تنهایی نمی‌تواند به عنوان عاملی امن برای احراز اصالت کاربر به کار رود؛ اما در ساختار کلید عمومی (PKI) می‌تواند به منظور تأمین احراز اصالت کلید عمومی کاربر و توافق کلید بکار رود. تصدیق دیجیتال تعمیم یافته‌ی (GDC) شامل اطلاعات عمومی کاربر از قبیل: اطلاعات تصدیق‌کننده‌ی دیجیتال کاربر، اطلاعات تصدیق تولد دیجیتال و اطلاعات عمومی تصدیق اعتبار (گواهینامه) امضای دیجیتال (CA) و غیره می‌باشد؛ یک GDC شامل هر کلید عمومی کاربر نبوده برای این که کاربر هر جفت کلید خصوصی و عمومی را در اختیار ندارد. مدیریت کلید در بکارگیری GDC خیلی آسان‌تر از کاربرد تصدیق دیجیتال کلید عمومی بوده و درحقیقت امضای دیجیتال GDC به عنوان یک توکن محرمانه هر کاربر به کار برده می‌شود که به هر تصدیق‌کننده‌ای فاش نمی‌شود؛ در عوض مالک امضای دیجیتال، تصدیق امضایش را با پاسخ‌دهی به چالش تصدیق‌کننده اثبات می‌کند. لذا بر اساس این مفهوم، ما دو پروتکل بر اساس عامل‌یابی عدد صحیح (IF) و لگاریتم گسسته (DL) پیشنهاد می‌کنیم که می‌تواند احراز اصالت کاربر و برقراری کلید محرمانه را به انجام رساند.

کلمات کلیدی: توافق کلید، احراز اصالت کاربر، مولد کلید خصوصی (PKG)، گواهی دیجیتال، تابع درهم‌ساز، لگاریتم گسسته، کلید جلسه محرمانه.

۱ مقدمه

از گذشته تا حال احراز اصالت کاربر و برقراری کلید جلسه دو سرویس اساسی در ارتباطات امن بوده است و همواره تصدیق دیجیتال کلید عمومی برای احراز اصالت کاربر و برقراری کلید بکار رفته است. یک تصدیق دیجیتال ترکیبی از یک عبارت (شامل کلید عمومی و بعضی اطلاعات عمومی مرتبط به کاربر) و یک امضای دیجیتال عبارت می‌باشد.

هرچند تصدیق دیجیتال کلید عمومی فقط شامل اطلاعات عمومی بوده که می‌تواند به آسانی ثبت شده و یکبار دیگر برگشت داده شود؛ اما برای احراز اصالت یک کاربر توصیه نمی‌شود. از تصدیق‌های دیجیتال

شناخته شده می‌توان تصدیق دیجیتال کلید عمومی X.509 را نام برد که در بسیاری از موارد در ساختار کلید عمومی (PKI) برای تأمین احراز اصالت کلید عمومی کاربر به کار می‌رود. ما در طرح پیشنهادی شیوه جدیدی معرفی خواهیم کرد که قادر است یک کاربر را احراز اصالت کرده و همچنین یک کلید جلسه تسهیم شده محرمانه با شریک ارتباطی کاربر را با استفاده از کاربرد تصدیق‌های دیجیتال، از قبیل: یک تصدیق کننده دیجیتال (برنامه راه انداز)، یک تصدیق تولد دیجیتال یا یک ID دیجیتال و غیره برقرار کند. این نوع تصدیق دیجیتال به عنوان یک تصدیق دیجیتال تعمیم یافته (GDC) شناخته می‌شود و همچنین توصیه کاربرد این نوع تصدیق دیجیتال برای مدیریت تصدیق‌های دیجیتال کلید عمومی X.509 خیلی آسان تر می‌باشد.

تصدیق دیجیتال تعمیم یافته (GDC) به عنوان عاملی امن برای تأمین احراز اصالت کاربر می‌باشد که شامل اطلاعات عمومی کاربر (کاربر هر جفت کلید خصوصی و کلید عمومی را در دسترس ندارد) و یک امضای دیجیتال اطلاعات عمومی بوده که توسط مرکز صدور گواهینامه مورد اعتماد CA امضا می‌شود. علاوه بر این مالک GDC نمی‌تواند متن اصلی امضای GDC را به هر تصدیق کننده‌ای فاش کند در عوض می‌تواند با یک کلید جلسه محرمانه پاسخ به چالش تصدیق کننده را برآورد کند زیرا او تصدیق امضای دیجیتال را در دسترس دارد. پس به طور کلی امضای دیجیتال GDC به عنوان یک توکن محرمانه هرکاربر برای احراز اصالت امن کاربر بکاربرده می‌شود.

تفاوت بین تصدیق دیجیتال تعمیم یافته (GDC) و تصدیق دیجیتال کلید عمومی این است که در یک GDC اطلاعات عمومی شامل هر کلید عمومی کاربر نمی‌باشد.

سه هویت اساسی و کاربردی تصدیق دیجیتال عبارتند از:

۱. اعتبار تصدیق مرکز صدورگواهینامه (CA): CA شخص مورد اعتماد یا سازمان صلاحیت دار که به صورت دیجیتال یک دستور (عبارت) را با کلید خصوصی مالکش امضاء می‌کند.

۲. مالکیت یک تصدیق دیجیتال تعمیم یافته (GDC): مالکیت (GDC) شخصی است که (GDC) را از یک مرکز صدورگواهی مورد اعتماد روی CA یک کانال امن دریافت می‌کند و همچنین به محاسبه یک «جواب» معتبر در پاسخ به چالش «سؤال» تصدیق گر به منظور احراز اصالت و برقراری یک کلید جلسه محرمانه نیاز دارد.

۳. تصدیق کننده: تصدیق کننده شخصی است که مالک GDC را به چالش می‌کشد و پاسخ را با به کار بردن اطلاعات عمومی مالک و کلید عمومی CA تأیید اعتبار می‌نماید.

دراکثر تحقیقات ثبت شده در زمینه کاربردهای احراز هویت کاربر، یک مقام صلاحیت دار مورد اعتماد برای صدور کارت تعیین هویت با اطلاعات کاربری، از قبیل نام کاربری و یک عکس شخصی روی کارت، برای هرکاربر مسئول بوده و هر کاربر می‌تواند بر اساس این اطلاعات کاربری با موفقیت تعیین هویت شود اگر همواره مالک مجاز کارت باشد.

جدول ۱: نمادگذاریها

نماد	تعریف	نماد	تعریف
ID	شناسه‌ی هویت کاربر	$\oplus$	عملگر XOR
Z_p^*	گروه ضربی p	Z_q	حلقه صحیح به پیمانۀ q
R_A	عدد تصادفی تولیدشده توسط A	T_A	مهر زمان کاربر A
DVS	امضای تصدیق کننده طراحی شده	$H(\cdot)$	تابع درهم‌ساز امن
GDC	تصدیق دیجیتال تعمیم یافته	$\parallel$	عملیات الحاق
DHA	فرض دفی-هلمن	$GDHA$	فرض دفی-هلمن تعمیم یافته
q و p	دو عدد اول بزرگ به طوری که $p = 2q + 1$	$H(\cdot)$	تابع درهم‌ساز امن
PKI	ساختار کلید عمومی	PKG	مولد کلید خصوصی
CA	مرکز صدور گواهینامه	m_A	چکیده پیام
DL	لگاریتم گسسته	IF	پروتکل برقراری کلید و عامل یابی عدد صحیح
x_A	کلید خصوصی	y_A	کلید عمومی

در بخش بعدی، ما محاسن و معایب طرح‌های مرتبط گذشته را بررسی خواهیم کرد. در بخش ۳ بعضی مقدمات در زمینه تصدیق دیجیتال را معرفی خواهیم کرد و همچنین احراز اصالت کاربر مبتنی بر لگاریتم گسسته (DL) و پروتکل برقراری کلید را با کاربرد GDC تشریح خواهیم کرد. در بخش ۴ احراز اصالت کاربر را بر اساس عامل یابی عدد صحیح و پروتکل برقراری کلید (IF) بیان خواهیم کرد و در نهایت نتیجه گیری را در بخش ۵ خواهیم داشت.

۲ کارهای مرتبط

در گذشته یک امضای دیجیتال سنتی به منظور احراز اصالت یک پیام معین برای دریافت کننده امضا به کار می‌رفت. هر چند در این روش گاهی اوقات کلید خصوصی امضاء کننده مختل می‌شد چون گاهی اوقات یک دریافت کننده معاند می‌توانست به راحتی امضای دیجیتال ارسال کننده را به هر بخش سوئی بدون موافقت ارسال کننده فاش کند و به دنبال آن هر شخصی می‌توانست به کلید عمومی امضاء کننده و امضای دیجیتال معتبر دسترسی یابد.

در سال ۱۹۸۹، Chaum و Antwerpen [۵] نظریه امضای انکارناپذیر را معرفی کردند؛ نظریه آن‌ها امضاء کننده را به دستیابی کنترل کامل روی امضایش قادر ساخته و علاوه بر این برای تصدیق یک امضای انکارناپذیر به تسهیم امضای پیام نیاز داشت. هر چند این روند می‌توانست تصدیق کننده‌های نامطلوب را از اعتبار دادن امضاء جلوگیری نماید اما مسئله واقعی انکارناپذیری امضا این بود که امضاء کننده به اعتباردهی تصدیق کننده نیاز داشت قبل از این که تصدیق کننده برای تأیید اعتبار امضای انکارناپذیر کمک کند.

امضاهای تصدیق‌کننده طراحی شده (Designated Verifier Signature (DVS) به‌طور مستقل ابتدا توسط K. Sako, M. Jakobsson, و R. Impagliazzo [۶] و بعداً توسط D. Chaum [۷] هر دو در ۱۹۹۶ معرفی شدند. همواره یک DVS، احراز اصالت یک پیام معین را به یک تصدیق‌کننده معین فراهم کرده و ویژگی بارز DVS این است که یک DVS معتبر می‌تواند توسط امضاءکننده «واقعی» یا توسط تصدیق‌کننده طراحی شده ایجاد شود با این ویژگی منحصر به فرد، یک DVS از یک امضای دیجیتال سنتی در دو جنبه متمایز است: (۱) تصدیق‌کننده طراحی شده متقاعد است که DVS توسط امضاءکننده واقعی ایجاد می‌شود نه توسط خود تصدیق‌کننده. هر چند امضای دیجیتال سنتی می‌تواند توسط هر تصدیق‌کننده‌ای برای DVS تصدیق شود بدون کمک بخش سوومی که همواره می‌تواند امضاکننده واقعی DVS را حتی با شناسایی کلید خصوصی تعیین کند. (۲) یک DVS احراز اصالت یک پیام معین را بدون هیچ ویژگی انکارامضای دیجیتال سنتی فراهم می‌کند. البته یک DVS می‌تواند امضای دیجیتال سنتی را در اکثر کاربردهای اساسی جایگزین کرده و خدماتی با توانایی انکارپذیری فراهم نماید.

در طرح K. Sako, M. Jakobsson, و R. Impagliazzo [۶] یک DVS بر اساس یک طرح امضای انکارناپذیر نامتقابل با یک الزام محدود پیشنهاد شده است اما این طرح به‌طور محاسباتی کامل نمی‌باشد. در ۲۰۰۳، S. Kremer, S. Saeednia, و O. Markowitch [۸] یک طرح DVS بر اساس لگاریتم گسسته مبتنی ترکیب امضای اچنور (Schnorr [۹]) و امضای Zheng [۱۰] پیشنهاد کردند. البته اخیراً طرح‌های DVS بر اساس هر دو رویه پیشنهاد می‌شوند. UDVS (DVS جامع) یک امضای دیجیتال متداول با عاملیت اضافی بوده که اجازه می‌دهد یک امضای دیجیتال به انتخاب امضاء درون DVS هر تصدیق‌کننده میسر شود. ساختار یک طرح UDVS، (DVSBM) بر اساس یک طرح دو سویه است. سه ساختار جدید UDVS بر اساس امضای Schnorr [۹] و RSA [۲] در طرح J. Pieprzyk و H. Wang, R. Steinfeld, و F. Laguillaumie [۱۱] پیشنهاد شده است. همچنین UDVS بر اساس امضای الجمال در طرح D. Vergnaud [۱۲] پیشنهاد گردید.

سه هویت مستقل در هر کاربرد UDVS وجود دارد: (۱) مرکز صدور گواهی CA، (۲) مالک امضای دیجیتال، (۳) تصدیق‌کننده طراحی شده. در یک UDVS، مالک به تبدیل کردن امضای دیجیتال درون یک DVS نامتقابل (بدون فعل و انفعال) به منظور اعتبار دهی یک پیام نیاز دارد. همچنین یک گواهی‌نامه دیجیتال به همراه یک تصدیق‌کننده به منظور اثبات کردن تصدیق گواهی‌نامه دیجیتال نیاز بوده که توسط تصدیق‌کننده احراز اصالت می‌شوند.

طرح پیشنهادی ما بر اساس طرح پیشنهادی A. Shamir [۲۳] مبتنی بر ID و با کاربرد مسئله لگاریتم گسسته (DL) و فرض دفی-هلمن (DHA) پایه‌ریزی شده است؛ در الگوریتم‌های رمزنگاری بر اساس ID هر کاربرد به ثبت در یک مولد کلید خصوصی (PKG) و تشخیص هویت خودش قبل از پیوستن به شبکه نیاز دارد به همین منظور یک کلید خصوصی برای کاربر ایجاد کرده و شناسه هویت کاربر (به‌طور مثال نام کاربری یا آدرس ایمیل) متناظر کلید عمومی خواهد بود. همچنین در این روش یک کاربر فقط به شناخت «شناسه هویت» شریک ارتباطی‌اش و کلید عمومی (PKG) نیاز دارد. هر چند در یک الگوریتم رمزنگاری بر اساس ID فرض می‌شود که هر کاربر شناسه هویت شریک ارتباطی‌اش را بشناسد؛ اما بر اساس این فرض

هیچ یک از روش‌های عملی به اعتباردهی شناسه هویت نیازی ندارند. این یکی از مزیت‌های اصلی رمزنگاری بر اساس ID می‌باشد. اطلاعات عمومی GDC از قبیل شناسه هویت کاربر می‌تواند منتقل شود و توسط هر هویت ارتباطی بررسی شود همچنین از این اطلاعات برای اعتباردهی یکدیگر نیز استفاده می‌شود؛ از کاربردهای دیگر طرح پیشنهادی مبتنی PKI به کارگیری در حوزه اینترنت و تجارت الکترونیک می‌باشد که در آن هویت‌های ارتباطی به شناختن ارتباطات قبلی یکدیگر نیاز ندارند که راه‌حل پیشنهادی ما در این حوزه مبتنی امنیت پیشرو، ترکیب طرح امضای دیجیتال متداول و طرح تعمیم‌یافته فرض دفی-هلمن می‌باشد که علاوه بر این می‌توان در طرح پیشنهادی از سیستم رمزنگاری نامتقارن به همراه سیستم DVS و گواهی دیجیتال نیز بهره برد.

۳ پروتکل پیشنهادی بر اساس لگاریتم گسسته (DL)

۱.۳ مقدمه

یک تصدیق (گواهی‌نامه) کاغذی می‌تواند به عنوان یک عملگر احراز اصالت کاربر به کار برده شود. اما یک تصدیق دیجیتال کلید عمومی نمی‌تواند به عنوان یک عملگر احراز اصالت در کاربردهای شبکه به کار برده شود؛ برای این که یک تصدیق چاپی نمی‌تواند به آسانی جعل یا کپی شود. اما یک تصدیق دیجیتال کلید عمومی می‌تواند به آسانی ثبت شده و شروع مجدد گردد.

در طرح پیشنهادی مالک تصدیق دیجیتال تعمیم‌یافته GDC اصلاً به آشکارسازی متن اصلی امضای دیجیتال GDC برای تصدیق‌کننده نیاز ندارد؛ در عوض مالک GDC فقط برای تصدیق امضای دیجیتال به احراز اصالت بر اساس چالش / پاسخ نیاز دارد و تصدیق امضای دیجیتال روی GDC می‌تواند احراز اصالت کاربر را نیز فراهم کند. پروتکل پیشنهادی برای تصدیق امضای دیجیتال بر اساس مسئله لگاریتم گسسته (DL) و فرض دفی-هلمن (DHA) پایه‌ریزی شده و همچنین باید برای احراز اصالت کاربر نیازمندی‌های امن زیر را ایفا نماید.

(۱) Unforgeability (غیرقابل جعل بودن): یک پاسخ معتبر می‌تواند فقط توسط مالکیت تصدیق ایجاد شود. (کسی که امضای دیجیتال GDC می‌شناسد).

(۲) One-Wayness (روش مرسوم تابع درهم‌ساز و الحاق): هیچ شخص سوومی نمی‌تواند تصدیق امضای دیجیتال را بر اساس روش فعل و انفعال (برهم‌کنش) به دست آورد؛ زیرا معکوس تابع درهم‌ساز غیرعملی است.

(۳) Nontransferrability (غیرقابل انتقال‌پذیری): در احراز اصالت بر اساس (چالش/پاسخ) یک پاسخ به چالش تصدیق‌کننده را نمی‌توان در پاسخ انتقال یافته دیگری به چالش دیگر تصدیق‌کننده به کار برد؛ چون در غیر این صورت زمینه جعل هویت کاربر ایجاد می‌شود.

۲.۳ بررسی امضای دیجیتال الجمال

در طرح الجمال [۳] یک عدد اول بزرگ p و یک مولد g از مرتبه $p - 1$ برای تسهیم همه کاربرها فرض می‌شود و امضاءکننده یک کلید خصوصی تصادفی $x \in [1, p-2]$ انتخاب کرده و کلید عمومی متناظر $y = g^x \bmod p$ را محاسبه می‌کند. پس از آن امضاءکننده به طور تصادفی یک پارامتر محرمانه $k \in [1, p-1]$ را با فرض $\gcd(k, p-1) = 1$ انتخاب کرده و $r = g^k \bmod p$ محاسبه می‌کند، سپس با شناسایی امضای محرمانه s ، کلید خصوصی x و پارامتر k چکیده پیام $m = ks + rx \bmod p - 1$ محاسبه می‌شود و به دنبال آن پیام m' نیز محاسبه می‌شود. سپس (r, s) به عنوان امضای دیجیتال پیام m' تعریف شده و امضای (r, s) می‌تواند تصدیق شود با بررسی این که آیا معادله $g^m = y^r r^s \bmod p$ (۲) صحیح می‌باشد. در یک طرح امضای الجمال، پارامتر r امضاء می‌تواند آفلاین به صورت $r = g^k \bmod p$ محاسبه شده و همچنین مؤلفه s امضاء به صورت آفلاین محاسبه می‌شود در نتیجه برای همه طرح‌های امضاء بر اساس مسئله لگاریتم گسسته DL معادله تعمیم یافته امضاءکننده را می‌توان به عنوان $ax = bk + c \bmod p - 1$ محاسبه کرد جایی که (a, b, c) سه پارامتر از مجموعه مقادیرهای (m, r, s) بوده و به طور واضح هر پارامتر می‌تواند یک ترکیب ریاضیاتی (m, r, s) باشد. برای مثال پارامتر a می‌تواند با m, r, s یا جایگزین شود در نتیجه معادله تصدیق به صورت $y^a = r^b g^c \bmod p$ تعیین خواهد شد.

۳.۳ فرض دفی-هلمن (DHA) Diffie-Hellman Assumption

به فرض دو شخص A و B به ترتیب کلید خصوصی x_A و x_B و متناظر آن‌ها کلیدهای عمومی $y_A = g^{x_A} \bmod p$ و $y_B = g^{x_B} \bmod p$ را در اختیار داشته باشند؛ جایی که p یک عدد اول صحیح بزرگ و g یک عضو اول گروه جمعی به پیمانه p باشد. آن‌گاه فقط شخص A و B می‌توانند یک تسهیم محرمانه $K_{A,B} = y_B^{x_A} = y_A^{x_B} = K_{B,A} \bmod p$ را محاسبه کنند. فرض دفی-هلمن [۱] DHA به فرضی رجوع می‌کند که به طور محاسباتی برای تعیین $K_{A,B}$ بدون شناختن کلید خصوصی x_A یا x_B غیر عملی خواهد بود. زیرا سختی حل کردن مسئله کلید خصوصی x_A یا x_B از کلید عمومی متناظر y_A یا y_B به سختی حل مسئله لگاریتم گسسته وابسته می‌باشد.

۱.۳.۳ پروتکل برقراری کلید و احراز اصالت کاربر

(۱) ثبت در CA: به فرض A مالک تصدیق و B تصدیق‌کننده باشد. شخص A به ثبت شدن در یک مرکز صدورگواهینامه CA برای بدست آوردن یک GDC نیاز دارد. CA یک امضای الجمال (r_A, s_A) را برای دستور A کاربر m'_A بر اساس معادله (۱) ایجاد کرده و m_A چکیده پیام عبارت (دستور) m'_A می‌باشد. از آن جایی که مؤلفه r_A امضاء یک عدد صحیح تصادفی بوده و به m_A وابسته نمی‌باشد پس به نگهداری محرمانه نیاز ندارد. هر چند مؤلفه s_A امضاء یک تابع دستوری بوده و هر مالک به نگهداری محرمانه آن از تصدیق‌کننده در فرآیند احراز اصالت نیاز دارد. احراز اصالت کاربر و پروتکل برقراری کلید در شکل ۱ نشان داده می‌شود.

۲) پروتکل: پروتکل احراز اصالت و برقراری کلید شامل ۴ مرحله است:

۱. کاربر A اطلاعات کاربریش m'_A و پارامترهای (r_A, S_A) را به تصدیق کننده B انتقال می دهد جایی که $S_A = r_A^{s_A} \bmod p$.

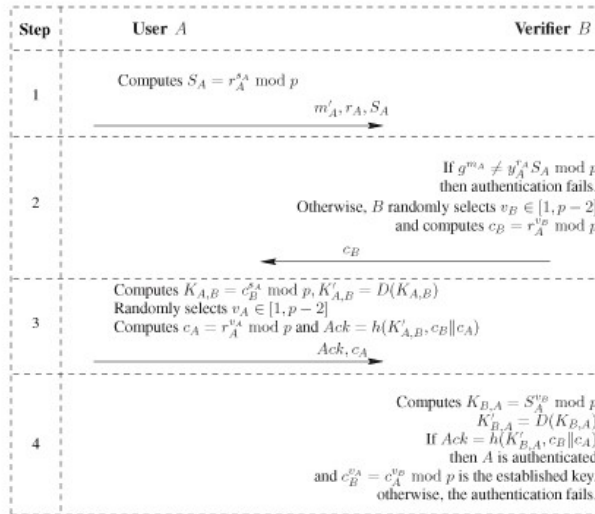
۲. تصدیق کننده بعد از دریافت m'_A و (r_A, S_A) بررسی می کند که آیا $g^{m_A} = y^{r_A} S_A \bmod p$ (۳) صحیح می باشد. جایی که y کلید عمومی CA می باشد. اگر این برابری، صحیح حفظ شود ابتدا تصدیق کننده B به طور تصادفی یک عدد صحیح $v_B \in [1, p-2]$ انتخاب می کند، سپس یک چالش $c_B = r_A^{v_B} \bmod p$ محاسبه کرده و c_B را به کاربر A ارسال می کند؛ در غیر این صورت احراز اصالت کاربر شکست خورده و پروتکل متوقف می شود.

۳. کاربر A ابتدا s_A محرمانه اش را برای محاسبه کلید محرمانه دفی - هلمن $K_{A,B} = c_B^{s_A} \bmod p$ و $K'_{A,B} = D(K_{A,B})$ به کار می گیرد جایی که $D(K_{A,B})$ یک روند استخراج کلید با $K_{A,B}$ به عنوان یک ورودی ارائه می دهد. سپس کاربر A به طور تصادفی یک عدد صحیح $v_A \in [1, p-2]$ انتخاب می کند و $c_A = r_A^{v_A} \bmod p$ محاسبه کرده و $Ack = h(K'_{A,B}, c_B || c_A)$ پاسخ می دهد جایی که $h(K'_{A,B}, c_B || c_A)$ یک روش تابع کلید هش شده تحت کلید $K'_{A,B}$ ارائه می دهد. کاربر A، Ack و c_A را در برگشت به B ارسال می کند.

۴. تصدیق کننده B بعد از دریافت کردن Ack و c_A از کاربر A، v_B محرمانه اش را برای محاسبه کلید محرمانه تسهیم شده دفی - هلمن $K_{B,A} = S_A^{v_B} \bmod p$ و $K'_{B,A} = D(K_{B,A})$ به کار گرفته و بررسی می کند که آیا $Ack = h(K'_{B,A}, c_B || c_A)$ صحیح است. اگر این تصدیق موفق باشد، مالک تصدیق A، توسط تصدیق کننده B احراز اصالت شده و یک کلید جلسه محرمانه یکبار مصرف $c_B^{v_A} = r_A^{v_A v_B} = c_A^{v_B} \bmod p$ بین کاربر A و B تسهیم می شود. این کلید تسهیم شده می تواند امنیت پیشروی کامل را فراهم کند.

در پروتکل پیشنهادی مالک تصدیق، به منظور احراز اصالت موفق با تصدیق کننده به محاسبه و ارسال یک جفت معتبر (r_A, S_A) و Ack به تصدیق کننده درگام ۱ و ۳ نیاز دارد. پارامترهای (r_A, S_A) به تصدیق کردن $g^{m_A} = y^{r_A} S_A \bmod p$ نیاز دارند. این جفت عدد صحیح می تواند به آسانی توسط هرکسی محاسبه شود. هر چند نشان خواهیم داد که فقط مالک تصدیق A، مؤلفه محرمانه S_A را برای محاسبه یک معتبر Ack می شناسد؛ برای این که تصدیق کننده B می تواند کلید محرمانه یکبار مصرف $K_{B,A}$ را به عنوان $K_{B,A} = S_A^{v_B} \bmod p$ محاسبه کرده تا برای ایجاد Ack بکارگیرد.

بر اساس فرض دفی - هلمن DHA، مالک تصدیق A کسی است که مؤلفه محرمانه S_A را می شناسد و همچنین می تواند $K_{A,B}$ را به عنوان $K_{A,B} = c_B^{s_A} = r_A^{s_A v_B} = K_{B,A} \bmod p$ محاسبه کند بنابراین مالک تصدیق می تواند فعل و انفعال با تصدیق کننده داشته و با موفقیت احراز اصالت شود.

شکل ۱: پروتکل توافق کلید و احراز اصالت بر اساس DL

۴ طرح پیشنهادی

از آن جایی که احراز اصالت کاربر و برقراری کلید دو سرویس اساسی در ارتباطات امن می باشد از این رو ما طرحی بر اساس تصدیق دیجیتال کلید عمومی ID با پروتکل برقراری کلید با کاربرد GDC (تصدیق دیجیتال تعمیم یافته) را به همراه سیستم احراز اصالت کاربر مبتنی لگاریتم گسسته DL (با فرض دفی - هلمن) و پروتکل عامل یابی عدد صحیح (IF) برای برقراری و تسهیم کلید جلسه محرمانه پیشنهاد می کنیم که ویژگی های زیر را ایفا می کند:

۱. غیر قابل انکارپذیری (Non-Repudiation)
۲. غیر قابل انتقال پذیر (Nontransferrability)
۳. غیر قابل جعل پذیری (Unforgeability)
۴. استفاده از چکیده پیام و خروجی تابع درهم ساز برای امضاء: در تابع درهم ساز با ورودی معین a محاسبه $h(a) = b$ آسان می باشد ولی با b معین، به آسانی نمی توان $h^{-1}(b) = a$ را محاسبه کرد (معکوس تابع درهم ساز با عملگر معکوس اجراء نشدنی است).
۵. داده ها در فرم متن اصلی روی شبکه منتقل نمی شوند «گمنامی کاربر و پایداری در برابر حمله تحریف و دستکاری».

۶. پایداری در برابر تصادم و مقاوم به خطر کشف رمز اطلاعات ذخیره شده در کارت هوشمند توسط اخلال گر «مقاوم به حملات کانال جانبی».
۷. جدول تصدیق امضا درون سرور ذخیره نمی‌شود «سربرار سرور برای احراز اصالت کاهش می‌یابد». چون سرور فقط کلید محرمانه را نگهداری می‌کند.
۸. پشتیبانی از سیستم احراز اصالت متقابل (کاربر/ سرور) با توافق کلید جلسه تصدیق شده. توافق کلید می‌تواند از حمله خودی، حمله تکرار، حمله جلسه موازی، انعکاس، حمله شخص در وسط جلوگیری نماید؛ برای پایداری در برابر برخی حملات، اگر اندازه عدد تصادفی بزرگتر از کلید محرمانه باشد؛ بهتر است. پس به منظور نگهداری اطلاعات (کلید) محرمانه به عدد تصادفی نیاز است. اگر کلید محرمانه فاش شود آن گاه کلیدهای جلسه خطرکشف رمز دارند. حفظ گمنامی کاربر از ویژگی‌های بارز احراز اصالت متقابل به شمار می‌رود. در پروتکل پیشنهادی ترکیب یک عدد تصادفی «Nonce» با مهر زمانی و مقدار درهم‌ساز، از پیام احراز اصالت در برابر حمله موازی محافظت می‌نماید از کلید جلسه به منظور نگهداری اطلاعات محرمانه استفاده می‌شود. بنابراین طرح پیشنهادی در برابر حمله جلسه موازی امن است. فاش کلید محرمانه سرور خطر کشف رمز کلیدهای جلسه را در پی خواهد داشت. بکارگیری یک عدد تصادفی یا مسئله همزمانی (مهر زمانی) $T' - T \leq \Delta T$ باعث می‌شود طرح در برابر حمله جعل و حمله تکرار مقاوم کند.
۹. به عنوان سامانه‌ای امن با ثبات عملیاتی بالا با کاربرد تصدیق گواهی‌نامه دیجیتال برای تبادل داده در تراکنش‌های بانکی، سیستم‌های پرداخت الکترونیکی، هویت الکترونیکی، سیستم‌های دفاعی و الکترونیکی، سیستم اتوماسیون اداری، در کارت‌های هوشمند و تراشه‌های الکترونیکی به کار می‌رود.
۱۰. هزینه محاسباتی و ارتباطی معقول و نحوه ذخیره‌سازی مؤثر «به دلیل کاربرد توابع درهم‌ساز و کارت هوشمند» هر چند کاربرد الگوریتم کلید نامتقارن سرعت بالایی ندارد برای این که در هر زمان محاسبات توان پیمان‌های که جز عملگر پیچیدگی می‌باشد را شامل می‌کند.
۱۱. طرح پیشنهادی مبتنی بر دو مشخصه لگاریتم گسسته «روی میدان متناهی» و تابع درهم‌ساز امن می‌تواند بیشتر حملات آنلاین و آفلاین شناخته شده از قبیل: حمله تکرار، حمله کانال جانبی، حمله خارجی، حمله جعل امضاء، حمله حدس، حمله خودی، حمله تحریف و دستکاری پیام‌ها و داده‌ها (حمله مبتنی بر پیام آشکار)، حمله جعل هویت، حمله جلسه موازی، حملات اخلال در سرویس، حمله فریب سرور و حمله فریب مرکز ثبت، حمله کارت هوشمند مسروقه، حمله کاربر مبدل شده، حمله سرور، حمله کلید معلوم، حمله لغت‌نامه‌ای، حمله یافتن کلید در نواحی آنتروپی بالا، حمله آزمایش و خطا روی سیستم‌های رمزنگاری، حمله بازیابی متن اصلی و حمله معکوس XOR را با هزینه محاسباتی معقول محدود نماید.

۱.۴ تحلیل امنیتی طرح پیشنهادی

تمام مکانیزم‌های رمزنگاری و گواهی‌نامه دیجیتال و روش‌های قدرتمند احراز هویت، برای پیشگیری از دسترسی متجاوزین به حریم منابع سیستم و بهره‌برداری غیرمجاز از داده‌ها ابداع شده‌اند. اغلب این مکانیزم‌ها از لحاظ عملی غیرقابل نفوذ و مطمئن هستند ولی آیا این مکانیزم‌ها، امنیت صددرصد داده‌ها را تضمین می‌کنند؟ چگونه ممکن است که از پنجاه سال قبل تاکنون هنوز یک مورد ضعیف بنیادی در روش رمزنگاری [۲] RSA گزارش نشده ولی در هر روز ده‌ها مورد از نفوذ در شبکه و وب سایت‌ها به گوش می‌رسد! شاید از خود پرسیم که پس این مکانیزم‌ها به چه کار می‌آیند؟ جواب بدیهی است: این مکانیزم‌ها لازمند ولی کافی نیستند! از این رو امنیت پروتکل پیشنهادی ما بر اساس ترکیب امن امضای RSA، به‌سختی محاسبه لگاریتم گسسته، پایداری تصادم یک روش تابع درهم‌ساز (برای نگهداری کلید محرمانه) و GDHA تکیه می‌کند. همچنین مسئله لگاریتم گسسته هنوز یک مسئله باز است و خیلی امن‌تر از روش تابع درهم‌ساز پیشنهاد می‌شود؛ هر چند به دست آوردن معکوس تابع درهم‌ساز هم غیرعملی بوده و می‌توان از آن به عنوان ابزاری برای نگهداری کلید محرمانه (در سرور) در برابر حمله‌های شناخته شده استفاده نمود. البته می‌توان استفاده از توافق کلید دفی-هلمن [۱] را نیز در شبکه‌های ناامن توصیه کرد؛ از این رو سیستم رمزنگاری طرح پیشنهادی ما مبتنی بر دو مشخصه مسئله لگاریتم گسسته «روی میدان متناهی» و امنیت یک روش تابع درهم‌ساز، می‌تواند اکثر حمله‌های شناخته شده از قبیل: حمله تکرار، حمله کانال جانبی، حمله خارجی، حمله جعل امضاء، حمله حدس، حمله خودی، حمله تحریف و دستکاری پیام‌ها و داده‌ها (حمله مبتنی بر پیام آشکار)، حمله جعل هویت، حمله جلسه موازی، حملات اخلاص در سرور، حمله فریب سرور و حمله فریب مرکز ثبت، حمله کارت هوشمند مسروقه، حمله کاربر مبدل شده، حمله سرور، حمله کلید معلوم، حمله لغت‌نامه‌ای، حمله یافتن کلید در نواحی آنتروپی بالا، حمله آزمایش و خطا روی سیستم‌های رمزنگاری، حمله بازیابی متن اصلی و حمله معکوس XOR را با هزینه محاسباتی معقول محدود نماید. البته حمله‌های حدس آنلاین را نیز می‌توان به آسانی با محدود کردن تعداد ورود به سیستم مردود شده، جلوگیری کرد. از این رو با توجه به تحلیل و مقایسه عملکرد طرح‌های مرتبط و بررسی حفره‌های آسیب‌پذیری آن‌ها، می‌توان امنیت بالا، هزینه ارتباطی پایین و پایداری به انواع حمله‌های آسیب‌پذیر را برای این طرح پیشنهادی وعده داد.

۱.۱.۴ حملات به امضای الکترونیک

رایوست، حملات ممکن در مورد امضای الکترونیک را بر اساس اطلاعاتی که مهاجم در اختیار دارد؛ به دو دسته کلی تقسیم نموده است.

۱. حملات کلید (Key-Only Attack): حملاتی که در آن‌ها مهاجم تنها از کلید عمومی صاحب امضا با خبر است و در واقع تنها می‌تواند صحت یک امضای الکترونیک را کنترل کند.
۲. حملات مبتنی بر پیام (Message Attack): حملاتی که در آن‌ها مهاجم علاوه بر کلید عمومی صاحب امضا، نمونه‌هایی از متن‌های عادی و معادل امضاء شده آن را نیز در اختیار دارد.

هریک از این قسم حملات ممکن است به شکست سیستم امضای الکترونیک منتهی شود؛ شکست یک سیستم امضای الکترونیک دارای تعابیر مختلفی است.

۱. شکست کامل (Total Break): شکست کامل به معنای آن است که کلید خصوصی امضاء کننده کاملاً فاش شود.

۲. جعل عمومی (Universal Forgery): جعل عمومی از طریقی محقق می‌گردد که در آن مهاجم از کلید خصوصی بی‌خبر است اما می‌تواند هر پیام دلخواه را بصورت معتبر از سوی صاحب اصلی امضاء کند.

۳. جعل انتخابی (Selective Forgery): جعل انتخابی به معنای آن است که مهاجم می‌تواند تنها مجموعه محدودی از پیام‌ها که از پیش تعیین شده را امضا کند.

۴. جعل وجودی (Existential Forgery): جعل وجودی بدین معنا است که مهاجم می‌تواند دست کم یک پیام را که از قبل قابل تعیین نیست به طور مؤققت آمیز و معتبر از طرف صاحب اصلی امضاء کند، از آن جاییکه در این روش مهاجم چندان کنترلی بر روی پیام‌های امضاء شده معتبر ندارد؛ احتمال آن که پیام امضاء شده‌ای که تولید می‌کند پیامی با مفهوم و معنادار باشد بسیار اندک است بنابراین این نوع از شکست‌ها عملاً دشواری به بار نمی‌آورند و چندان با اهمیت نیستند.

۲.۱.۴ تحلیل امنیتی پروتکل استقرار کلید و احراز اصالت کاربر

در این بخش، ما امنیت پیشنهادی پروتکل استقرار کلید و احراز اصالت کاربر را به منظور توانایی غیرقابل جعل به همراه غیرقابل انتقال پذیری بر اساس یک روش تابع درهم‌ساز، مسئله لگاریتم گسسته و فرض دفی-هلمن تحلیل خواهیم کرد.

توانایی غیرقابل جعل: اخلاص گر به منظور اجرای یک حمله خارجی، به ارائه دادن یک جفت معتبر (r_A, S_A) درگام ۱ پروتکل و متناظر Ack درگام ۳ پروتکل برای جعل هویت موفق مالک تصدیق نیاز دارد. یک جفت معتبر (r_A, S_A) به‌تنهایی درگام ۱ نمی‌تواند برای احراز اصالت کردن مالکیت تصدیق بکاربرده شود؛ لذا این جفت پارامتر می‌تواند به آسانی توسط اخلاص گر از معادله ۳ به دست آید. اما به طور محاسباتی حل لگاریتم گسسته S_A توسط اخلاص گر غیر عملی بوده و همچنین طرح امضای الجمال امن می‌باشد. بنابراین از بُعد محاسباتی به‌دست آوردن جفت (r_A, S_A) توسط اخلاص گر برای تصدیق کردن در معادله مؤلفه محرمانه S_A ، توسط اخلاص گر محاسبه $K(A, B)$ و جعل کردن یک Ack معتبر در مرحله ۳ غیر عملی خواهد بود؛ از طرفی دیگر مالک تصدیق، مؤلفه محرمانه S_A را از C_A در طول مرحله ثبت به دست آورده و می‌تواند با مؤققت در مرحله ۳ احراز اصالت شود. بنابراین امنیت توانایی غیرقابل جعل پروتکل پیشنهادی از طریق ترکیب امنیت طرح امضای الجمال و فرض دفی-هلمن [۱] DHA تأمین می‌شود. پس احراز اصالت پیشنهادی کاربر و پروتکل برقراری کلید در مقابل حملات خارجی امن خواهد بود.

One-Wayness (روش الحاق (فشرده‌گی)): درگام ۱ مالک تصدیق، S_A را به تصدیق‌کننده ارائه می‌دهد. محاسبه S_A محرمانه از S_A غیرعملی است زیرا نیاز به حل مسئله لگاریتم گسسته دارد. همچنین مالک تصدیق در مرحله ۳، S_A محرمانه را برای محاسبه کلید دفی-هلمن $K(A, B)$ به کار می‌گیرد و علی‌رغم این که تصدیق‌کننده کلید دفی-هلمن $K(A, B)$ را می‌شناسد؛ اما این روند به فرض دفی-هلمن DHA ختم می‌شود و تصدیق‌کننده نمی‌تواند S_A محرمانه را به دست آورد.

غیرقابل انتقال‌پذیری: با توجه به فرض دفی-هلمن [۱] DHA، یک پاسخ معتبر Ack فقط می‌تواند توسط یک مالک تصدیق ایجاد شود که او مؤلفه محرمانه S_A امضای دیجیتال از قبیل $r_A^{S_A} = S_A \bmod p$ و یا عدد تصادفی محرمانه یک چالش تصادفی انتخابی توسط تصدیق‌کننده را می‌شناسد. نظر باینکه هربار تصدیق‌کننده یک چالش تصادفی انتخاب می‌کند؛ پاسخ فقط برای احراز اصالت یکبار مصرف معتبر خواهد بود.

از آن جایی که اصلاً امضای دیجیتال GDC به تصدیق‌کننده صادر (انتقال) نمی‌شود؛ لذا تصدیق‌کننده نمی‌تواند GDC کامل را به هر قسمت سوومی انتقال دهد؛ از این‌رو نگرانی به دستیابی کلید خصوصی در پروتکل پیشنهادی وجود ندارد. پس یک پاسخ معتبر Ack نمی‌تواند درون یک پاسخ چالش تصدیق‌کننده دیگر انتقال یافته شود. پروتکل پیشنهادی قادر است یک مالک تصدیق را احراز اصالت کرده و همچنین دو کلید محرمانه تسهیم شده یکبار مصرف $K(A, B)$ و $C_B^{vA} = r_A^{vAvB} = C_A^{vB} \bmod p$ را بین کاربر A و مالک تصدیق برقرار کند. شخصی که S_A و به دنبال آن $r_A^{S_A} = S_A \bmod p$ و تصدیق‌کننده B را از طریق پروتکل احراز اصالت بشناسد می‌تواند طی مراحل کلید محرمانه تسهیم شده بین A و B برقرار نماید و علاوه بر این می‌تواند مالکیت را به ارسال یک تصدیق Ack به تصدیق‌کننده قادر سازد؛ از آن جایی که کلید تسهیم شده محرمانه دفی-هلمن می‌تواند توسط هر یک از کاربرهای A یا B ایجاد شود از این‌رو مالک تصدیق A می‌تواند تسهیم‌کننده در پروتکل را انکار کند.

نکته ۱: در فرض دفی-هلمن DHA، فرض کردیم که مولد g یک عضو اول گروه ضربی به پیمانه p است تا زمانی که پارامتر $r_A = g^k \bmod p$ در قضیه ۱ لزوماً یک مولد نباشد. هر چند ما می‌توانیم مطمئن شویم که r_A یک عضو اول گروه ضربی به پیمانه p توسط استلزام $\gcd(k, p-1) = 1$ بوده؛ به خصوص وقتی $p = 2p' + 1$ یک عدد اول امن باشد درجایی که p' هم یک عدد اول است ما می‌توانیم مطمئن شویم r_A یک عضو اول گروه ضربی به پیمانه p است اگر K یک عدد فرد باشد.

نکته ۲: به‌طور مشابه بر اساس الگوریتم‌های رمزنگاری مبتنی بر ID، پروتکل پیشنهادی مشکل ابطال کلید دارد؛ البته CA کلید جلسه محرمانه یکبار مصرف تسهیم شده بین کاربرها را می‌شناسد. بعضی الگوریتم‌های رمزنگاری برای حل کردن مسئله ابطال کلید، امضاء بر اساس ID، (IBS) پیشنهاد کرده‌اند از قبیل امضای دیجیتال با تصدیق کمتر (CDS).

۵ پروتکل بر اساس IF (عدد صحیح)

در این بخش، ما یک پروتکل استقرار کلید و احراز اصالت کاربر بر اساس IF پیشنهاد می‌کنیم که ترکیبی از یک امضای دیجیتال آفلاین / آنلاین بوده و فرض دلی-هلمن (GDHA) را ایجاد می‌کند.

۱.۵ بررسی امضای دیجیتال آفلاین / آنلاین

در این قسمت خانواده تابع درهم‌ساز درجه و طرح امضای آفلاین / آنلاین را بررسی خواهیم کرد. یک خانواده درهم‌ساز درجه شامل یک جفت (L, H) است؛ جایی که L یک الگوریتم مولد کلید زمان چند جمله‌ای احتمالی و H یک خانواده درهم‌ساز تصادفی بوده که L یک جفت کلید (HK, TK) ایجاد می‌کند، به طوری که HK یک کلید درهم‌ساز (عمومی) و TK کلید درجه (خصوصی) وابسته به آن می‌باشد. یک تابع درهم‌ساز درجه تحت عنوان $h_{HK}(m, s)$ با محرمانگی کلید خصوصی فرض می‌شود جایی که m یک پیام و s یک عدد تصادفی معین خواهد بود. یک تابع درهم‌ساز درجه باید سه نیازمندی زیر را ایفا کند:

- **بهره‌وری (راندمان):** تعیین یک کلید درهم‌ساز HK و یک جفت (m, s) ، $h_{HK}(m, s)$ که در زمان چند جمله‌ای قابل محاسبه است.
- **پایداری در برابر تصادم:** الگوریتم زمان چند جمله‌ای احتمالی A ، در ورودی کلید درهم‌ساز (عمومی) HK وجود ندارد که بتواند دو جفت (m_1, s_1) و (m_2, s_2) را ایجاد کند به طوری که بدون چشم پوشی $m_1 \neq m_2$ و $h_{HK}(m_1, s_1) = h_{HK}(m_2, s_2)$.
- **تصادم درجه:** تعیین جفت‌های (HK, TK) و (m_1, s_1) و یک پیام اضافی m_2 ، با احتمال الگوریتم زمان چند جمله‌ای s_2 ایجاد می‌شود به طوری که $h_{HK}(m_1, s_1) = h_{HK}(m_2, s_2)$ اگر s_1 به طور یکنواخت در S توزیع شود آن گاه توزیع s_2 به طور محاسباتی غیر قابل تشخیص از توزیع یکنواخت در S می‌باشد.

۲.۵ تابع درهم‌ساز درجه بر اساس عامل‌یابی

با انتخاب تصادفی دو عدد اول امن p و q (به طوری که $q' = \frac{q-1}{2}$ و $p' = \frac{p-1}{2}$ عددهای اول باشند) $n = pq$ محاسبه می‌شود و همچنین با انتخاب تصادفی یک عضو g از مرتبه $\lambda(n)$ ، جایی که $\lambda(n) = \text{lcm}(p-1, q-1)$ محاسبه شده و کلید درهم‌ساز عمومی HK برابر (n, g) و کلید درجه خصوصی TK برابر (p, q) خواهد بود. تابع درهم‌ساز درجه $h_{HK}(m, s)$ تعریف می‌شود به عنوان: $h_{HK}(m, s) = g^{m||s} \pmod{n}$ که عملگر الحاق را نشان می‌دهد.

لذا برای این که نشان دهیم $h_{HK}(m, s)$ یک تابع درهم‌ساز درجه تحت فرض عامل‌یابی می‌باشد نیاز داریم نشان دهیم که آن سه مشخصه اصلی یک تابع درهم‌ساز درجه را تکمیل کرده و همچنین برای محاسبه یک تصادم درجه به جفت‌های معین (HK, TK) ، (m_1, s_1) و یک پیام اضافی m_2 ، نیاز داریم، در ادامه s_2 محاسبه می‌شود به طوری که $h_{HK}(m_1, s_1) = h_{HK}(m_2, s_2)$ بر اساس معادله ۴ باید $g^{m_1||s_1} =$

$2^K m_1 + s_1 = 2^K m_2 + s_2 \pmod{n}$ به دست آید و s_2 ای یافت شود چنان که در معادله $\lambda(n)$ صدق کند جایی که K اندازه پارامتر معین s می باشد. کلید درجه معین $TK = (p, q)$ و $\lambda(n)$ می تواند با تابع زمان چند جمله ای محاسبه شوند و همچنین s_2 می تواند در زمان چند جمله ای با حل کردن معادله خطی $s_2 = 2^K(m_1 - m_2) + s_1 \pmod{\lambda(n)}$ محاسبه شود.

۳.۵ طرح امضاء

به طور اساسی هر طرح امضای دیجیتال معین با یک خانواده درهم ساز درجه (L, H) می تواند در یک طرح امضای آنلاین / آفلاین تعریف شود و در مرحله امضای آفلاین، یک امضاء کننده مقدار درهم سازی را به قصد انجام یک پیام انتخاب شده دلخواه تولید می کند. اما در مرحله آنلاین، امضاء کننده برای یک پیام معین، یک تصادم درهم ساز درجه را با مقدار درهم سازی محاسبه شده قبلی می یابد. نقطه تصادم و امضای ایجاد شده در مرحله آفلاین می تواند به عنوان امضاء برای پیام ایجاد شده در مرحله آنلاین ارائه شود با فرض این که $h_{HK}(m, s)$ به عنوان تابع درهم ساز درجه، HK کلید درهم ساز، TK کلید درجه، VK کلید تصدیق و SK کلید امضاء کننده برای هر طرح امضای دیجیتال معین نشان داده می شود؛ در بخش زیر طرح امضای آفلاین / آنلاین تشریح می کنیم:

- الگوریتم ایجاد کلید GEN: یک جفت (SK, VK) با بکار بردن الگوریتم ایجاد کلید عمومی و یک جفت (HK, TK) با بکار بردن الگوریتم L ایجاد می شوند. کلید امضاء کننده (SK, HK, TK) و کلید تصدیق (VK, HK) می باشد.
- الگوریتم امضاء کننده SIGN: یک کلید امضاء کننده (SK, HK, TK) تعیین می شود. الگوریتم امضاء کننده عمل می کند به عنوان زیر:

- مرحله آفلاین: امضاء کننده به طور تصادفی (m, s) انتخاب کرده و $h_{HK}(m, s)$ محاسبه می کند. سپس کلید محرمانه SK را برای امضای $h_{HK}(m, s)$ به کار گرفته و $S_{SK}(h_{HK}(m, s)) < s, m$ امضاء کننده می آورد. امضاء کننده $S_{SK}(h_{HK}(m, s))$ را به طور اختیاری از $h_{HK}(m, s)$ برای محاسبه مجدد در طول مرحله آنلاین اجتناب می کند.

- مرحله آنلاین: با فرض یک پیام معین m' ، امضاء کننده یک تصادم درهم ساز درجه را برای (m, s) می یابد چنان که $h_{HK}(m', s') = h_{HK}(m, s)$. امضای پیام m' به عنوان $< S_{SK}(h_{HK}(m, s)), s', h_{HK}(m, s) >$ تعریف می شود.

الگوریتم تصدیق VERF: ابتدا $< S_{SK}(h_{HK}(m, s)) >$ را با به کارگیری VK و $h_{HK}(m, s)$ بررسی کرده و سپس $h_{HK}(m', s')$ محاسبه کرده برای بررسی این که $h_{HK}(m, s) = h_{HK}(m', s')$

۴.۵ فرض دفی-هلمن تعمیم یافته (GDHA)

فرض کنید کاربر A و B کلیدهای خصوصی x_A و x_B و متناظر آن‌ها به ترتیب کلیدهای عمومی $y_A = g^{x_A} \bmod n$ و $y_B = g^{x_B} \bmod n$ را در اختیار دارند. حال اگر $n = pq$ ، جایی که p و q دو عدد اول بزرگ باشند، آن‌گاه فرض می‌کنیم که فقط A و B می‌توانند یک محرمانگی تسهیم شده $K_{A,B} = y_A^{x_B} = y_B^{x_A} \bmod n$ را محاسبه کنند.

در حقیقت GDHA رجوع می‌کند به فرضیه‌ای که به‌طور محاسباتی برای تعیین کردن $K(A, B)$ بدون شناختن کلید خصوصی x_A یا x_B غیر عملی خواهد بود.

۵.۵ پروتکل احراز اصالت کاربر و برقراری کلید

(۱) ثبت در CA: به فرض A مالکیت تصدیق و B تصدیق کننده باشد. A به ثبت کردن در CA برای به دست آوردن یک GDC نیاز دارد. CA یک امضای دیجیتال آنلاین/ آفلاین $(S_{SK}(h_{HK}(m', s')), S_A, h_{HK}(m', s'))$ ، برای دستور A کاربر m_A ایجاد می‌کند؛ در پروتکل احراز اصالت هر مالکیت به نگهداری امضای محرمانه s_A از تصدیق کننده نیاز دارد تا زمانی که تصدیق مؤلفه محرمانه به تصدیق کننده اثبات شود. مالکیت، مؤلفه محرمانه را به تصدیق کننده در طول مرحله احراز اصالت مطابق فرضیه GDHA پنهان می‌کند. احراز اصالت کاربر و پروتکل برقراری کلید در شکل ۲ نشان داده می‌شود.

(۲) پروتکل: پروتکل برقراری کلید و احراز اصالت شامل ۴ مرحله زیر می‌باشد:

۱. کاربر A اطلاعات کاربری‌اش m_A و پارامترهای $(S_{SK}(h_{HK}(m', s')), S_A, h_{HK}(m', s'))$ را به تصدیق کننده B، تحت رابطه $S_A = g^{s_A} \bmod n$ انتقال می‌دهد.

۲. بعد از دریافت m_A و $(S_{SK}(h_{HK}(m', s')), S_A, h_{HK}(m', s'))$ ، تصدیق کننده B ابتدا بررسی می‌کند که آیا $(S_{SK}(h_{HK}(m', s')), S_A, h_{HK}(m', s'))$ امضای $h(m', s')$ با کاربرد VK است. سپس $h_{HK}(m_A, S_A) = g^{K m_A} S_A \bmod n$ را محاسبه کرده و بررسی می‌کند که آیا رابطه $h_{HK}(m_A, S_A) = h_H K(m', s')$ برقرار است، جایی که K مؤلفه محرمانه s_A می‌باشد. اگر این برابری صحیح نگه داشته شود؛ تصدیق کننده B ابتدا به‌طور تصادفی یک عدد صحیح $v_B \in [1, n-1]$ انتخاب می‌کند، سپس $c_B = g^{v_B} \bmod n$ محاسبه کرده و c_B را به کاربر A ارسال می‌کند؛ در غیر این صورت، احراز اصالت کاربر شکست خورده و پروتکل متوقف می‌شود.

۳. ابتدا کاربر A، s_A محرمانه‌اش را برای محاسبه کلید محرمانه دفی-هلمن $k(A, B) = C_B^{s_A} \bmod n$ و $K'_{A,B} = D(K_{A,B})$ به کار می‌گیرد. سپس کاربر A به‌طور تصادفی عدد صحیح $v_A \in [1, n-1]$ انتخاب می‌کند و $c_A = g^{v_A} \bmod n$ محاسبه کرده و

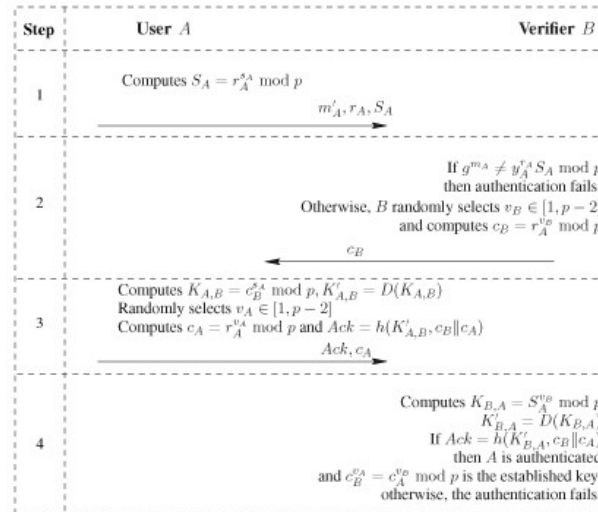
$Ack = h(K'_{A,B}, c_B || c_A)$ پاسخ می‌دهد جایی که $D(K_{A,B})$ یک روند استخراج کلید تحت $K_{A,B}$ را به عنوان یک ورودی و $h(K_{A,B}', c_B || c_A)$ و یک روش تابع درهم‌ساز کلید شده تحت کلید $K'_{A,B}$ ارائه می‌دهد. کاربر A ، Ack و c_A را در برگشت به B ارسال می‌کند. بعد از دریافت Ack و c_A از کاربر A ، تصدیق‌کننده B ، v_B محرمانه‌اش را برای محاسبه کلید محرمانه تسهیم شده دخی-هلمن n $K_{B,A} = S_A^{v_B} \bmod n$ و $K'_{B,A} = D(K_{A,B})$ به کار گرفته و بررسی می‌کند که آیا $Ack = h(K'_{A,B}, c_B || c_A)$ صحیح است. اگر این تصدیق موفق باشد مالکیت تصدیق A توسط تصدیق‌کننده B احراز اصالت شده و یک کلید جلسه محرمانه یکبار مصرف n $c_B^{v_A} = g^{v_A v_B} = c_A^{v_B} \bmod n$ بین A و B تسهیم خواهد شد. این کلید می‌تواند امنیت کامل پیشرو را فراهم نماید؛ به منظور احراز اصالت موفق توسط تصدیق‌کننده در پروتکل پیشنهادی، مالکیت تصدیق به محاسبه و ارسال پارامترهای معتبر $(S_A, h_{HK}(m', s'), S_{SK}(h_{HK}(m', s')), S_A, h_{HK}(m', s'))$ و Ack به تصدیق‌کننده درگام ۱ و ۳ نیاز دارد. پارامتر S_A به تصدیق $S_A \bmod n = g^{(2^K m_A)} S_A$ نیاز دارد. این پارامتر می‌تواند به آسانی توسط هرکسی حل شده باشد یا به طور عمومی قابل دسترس باشد. هر چند ما نشان خواهیم داد که فقط مالکیت تصدیق A شخصی است که مؤلفه محرمانه S_A را می‌شناسد و می‌تواند یک Ack معتبر محاسبه کند. این به خاطر آن است که تصدیق‌کننده B می‌تواند کلید محرمانه یکبار مصرف $K_{B,A}$ بکار برده شده را در ایجادکردن Ack به عنوان $K_{B,A} = S_A^{v_B} = g^{S_A v_B} \bmod n$ محاسبه کند، بر اساس فرضیه GDHA، مالکیت تصدیق A کسی است که برای شناخت مؤلفه محرمانه S_A می‌تواند $K(A, B)$ را به عنوان $K_{A,B} = c_B^{S_A} = g^{S_A v_B} = K_{B,A} \bmod n$ محاسبه کند. بنابراین مالکیت تصدیق می‌تواند با تصدیق‌کننده فعل و انفعال داشته باشد و با موفقیت احراز اصالت شود.

نکته ۳: در پروتکل پیشنهادی CA یک امضای دیجیتال آفلاین/آنلاین را برای هرکاربر ثبت شده ایجاد می‌کند. CA واقعاً نیازمند ویژگی درجه یک روش تابع درهم‌ساز نبوده و درحقیقت CA به کلید درجه یک نیاز ندارد. بلکه فقط برای بکاربردن یک ویژگی روش تابع درهم‌ساز برای محاسبه یک مقدار درهم‌ساز S_A نیاز دارد. همچنین به منظور ایجاد یک پروتکل بر اساس IF ، CA به کارگیری امضای RSA [۲] را برای مقدار درهم‌ساز امضای دیجیتالی $h(m', s')$ نیاز دارد.

۶.۵ تحلیل امنیتی

امنیت این پروتکل مبتنی ترکیب امن امضای RSA [۲]، پایداری تصادم یک روش تابع درهم‌ساز و فرضیه GDHA تکیه می‌کند. امضای دیجیتال آفلاین/آنلاین در مقابل حملات پیام انتخاب شده توافقی امن خواهد بود به شرط آن که طرح اصلی در مقابل حملات انتخاب شده پیام امن باشد. همچنین به درستی اثبات کردیم که تابع درهم‌ساز درجه یک، در برابر تصادم پایدار است. امنیت پروتکل پیشنهادی بر اساس مسئله لگاریتم گسسته DL، برقراری کلید IF ، ویژگی توانایی غیرقابل جعل و توانایی غیر درجه یک و همچنین توانایی غیرعملی بودن

شکل ۲: پروتکل توافق کلید و احراز اصالت بر اساس IF

معکوس تابع درهم‌ساز پایدار می‌باشد. علاوه بر این پروتکل ویژگی احراز اصالت انکارپذیر را فراهم کرده و نیز تصدیق دیجیتال کلید خصوصی را هم پشتیبانی می‌کند؛ از این رو طرح ما از بعضی مفاهیم اساسی، از قبیل یک روش تابع درهم‌ساز، به‌طور مثال MD5 (توابع استخراج چکیده پیام برای نگهداری داده‌های محرمانه در محیط کلید عمومی) یا SHA-1 (مرسوم‌تر ولی SHA-2 قوی‌تر و امن‌تر)، مسئله لگاریتم گسسته، و پروتکل توافق کلید دفی-هلمن به منظور پایداری در برابر حملات شناخته شده بهره گرفته است.

۶ نتیجه‌گیری

ما یک طراحی جدید در به‌کارگیری GDC برای احراز اصالت کاربر و برقراری کلید پیشنهاد کردیم که در این طرح یک GDC، کلید عمومی کاربر را در اختیار نداشته و از آن جایی که کاربر هر جفت کلید خصوصی و کلید عمومی را ندارد این نوع تصدیق دیجیتال برای مدیریت تصدیق‌های دیجیتال کلید عمومی X.509 خیلی آسان‌تر به نظر می‌رسد. این شیوه پیشنهادی می‌تواند هر دو سیستم رمزنگاری کلید عمومی بر اساس IF و DL پشتیبانی نماید.

مراجع

- [1] W. Diffie and M. E. Hellman, "New directions in cryptography," IEEE Trans. Inf. Theory, vol. 22, pp. 644-654, 1976. J. Clerk Maxwell, A Treatise on Electricity and Magnetism, 3rd ed., vol. 2. Oxford: Clarendon, 1892, pp.68-73.

- [2] R. L. Rivest, A. Shamir, and L. Adleman, "A method for obtaining digital signatures and public-key cryptosystems," *Commun. ACM*, vol. 21, no. 2, pp. 120–126, Feb. 1978.
- [3] T. A. ElGamal, "A public-key cryptosystem and a signature scheme based on discrete logarithms," *IEEE Trans. Inf. Theory*, vol. 31, no. 4, pp. 469-472, 1985.
- [4] S. Goldwasser, S. Micali, and R. L. Rivest, "A digital signature scheme secure against adaptive chosen-message attacks," *SIAM J. Comput.*, vol. 17, no. 2, pp. 281–308, 1988.
- [5] D. Chaum and H. van Antwerpen, "Undeniable signatures," *Advances in Cryptology - Crypto'89, Lecture Notes in Computer Science*, vol. 435, pp. 212-217, 1989.
- [6] M. Jakobsson, K. Sako, and R. Impagliazzo, "Designated verifier proofs and their applications," *Advances in Cryptology - EUROCRYPT*, pp. 143-154, 1996. LNCS Vol 1070.
- [7] D. Chaum, "Private signature and proof systems," 1996.
- [8] S. Saeednia, S. Kremer, and O. Markowitch, "An efficient strong designated verifier signature scheme," *ICISC 2003*, vol. 2836 of Springer Lecture Notes in Computer Science, pp. 40-54, 2003.
- [9] C. Schnorr, "Efficient signature generation by smart cards," *J. Cryptology*, vol. 4, no. 3, pp. 161-174, 1991.
- [10] Y. Zheng, "Digital signcryption or how to achieve cost (signature & encryption « cost (signature) + cost (encryption))," *Advances in Cryptology - Crypto'97, Lecture Notes in Computer Science* vol. 1294, pp. 165-179, 1997.
- [11] R. Steinfeld, L. Bull, H. Wang, and J. Pieprzyk, "Universal designated verifier signatures," in *Asiacrypt'03*, vol. LNCS 2894, pp. 523-542, 2003.
- [12] F. Laguillaumie and D. Vergnaud, "Designated verifier signatures: anonymity and efficient construction from any bilinear map." *IACR eprint*.
- [13] A. Shamir, "Identity-based cryptosystems and signature schemes," in *Advances in Cryptology: Proc. Crypto'84, Lecture Notes in Computer Science* vol. 196, (Berlin), pp. 47-53, Springer-Verlag, 1985.
- [14] Shamir, A.: Identity-Based Cryptosystems and Signature Schemes. In: Blakely, G.R., Chaum, D. (eds.) *CRYPTO 1984*. LNCS Vol. 196, Springer, Heidelberg. pp. 47–53.
- [15] Mandt TK, Tan CH. Certificateless authenticated two-party key agreement protocols. In: Okada M, Satoh I, eds. *Proc. of the 11th Annual Asian Computing Science Conference (ASIAN'06), Secure Software and Related Issues*, LNCS 4435, Berlin/Heidelberg: Springer-Verlag, 2008, pp. 37-44.
- [16] Canetti R, Krawczyk H. Analysis of key exchange protocols and their use for building secure channels. In: Pfitzmann B, ed. *Proc. of the Advances in Cryptology (EUROCRYPT'01)*, LNCS 2045, Berlin/Heidelberg: Springer-Verlag, 2001. pp. 453-474.
- [17] Cao Xue-fei, Kou Wei-dong, Fan Kai, Zhang Jun, "An Identity-Based Authenticated Key Agreement Protocol without Bilinear Pairing," *Chinese Journal of Electronics & Information Technology* 31(5), 2009. pp.1241-1244.

- [18] X.F. Cao, W.D. Kou, X.N. Du, "A Pairing-free Identity-Based Authenticated Key Agreement Protocol with minimal Message Exchanges," *Information Sciences* 180(15), 2010. pp. 2895-2903.
- [19] A. Cilardo, L. Coppolino, N. Mazzocca, L. Romano, Elliptic curve cryptography engineering, *Proceedings of the IEEE*, 94(2), 2006. pp. 395-406.
- [20] N.P. Smart, "An identity based authenticated key agreement protocol based on the Weil pairing," *Electronics Letters*, 38(13), pp. 630-632, 2002.
- [21] C. Gentry, "Practical identity-based encryption without random oracles," *Proc. of the EUROCRYPT'06, Lecture Notes in Computer Science 4004*, Berlin: Springer-Verlag, pp 445-464, 2006.
- [22] S.B. Wang, Z.F. Cao, and X.L. Dong, "Provably secure identity-based authenticated key agreement protocols in the standard model," *Chinese Journal of Computers* 30(10), pp. 1842-1854, 2007.
- [23] N. McCullagh, and P.S.L.M. Barreto. "A new two-party identity-based authenticated key agreement," *Proc. of CT-RSA 2005, LNCS vol. 3376*, Springer-Verlag, New York, pp. 262-274, 2005.
- [24] L. Chen, and C. Kudla, "Identity based key agreement protocols from pairings," *Proc. of the 16th IEEE Computer Security Foundations Workshop, IEEE Computer Society*, pp. 219-213, 2002. See also *Cryptology ePrint Archive, Report 2002/184*.
- [25] K. Shim, "Efficient ID-based authenticated key agreement protocol based on the Weil pairing," *Electronics Letters* 9(8), pp. 653-654, 2003.
- [26] H. Sun, and B. Hsieh. "Security analysis of Shim's authenticated key agreement protocols from pairings," *Cryptology ePrint Archive, Report 2003/113*, 2003. Available at <http://eprint.iacr.org/2003/113>.

